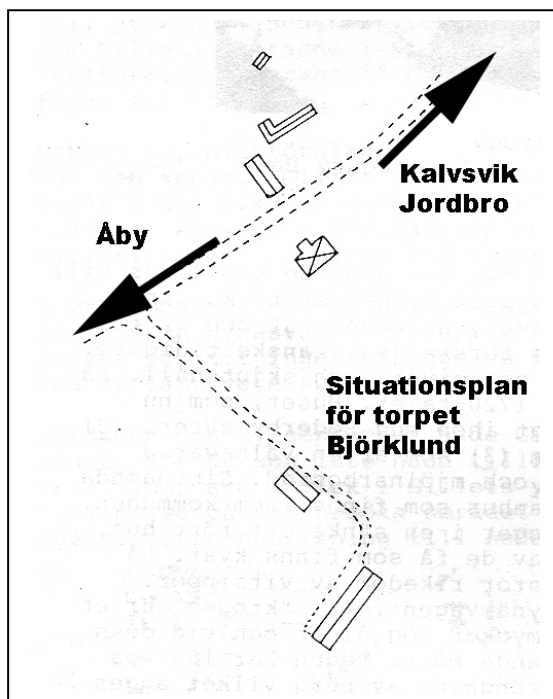

Torpet Björklund

av Lou-Lou Hillstad 1986

Björklund som är ett gammalt torpställe är beläget i Österhaninge, nära gränsen till Västerhaninge, inte långt från Västerhaninge prästgård.

Stamfastigheten utgörs av en jordbruksfastighet på 1 3/4 mantal.

Ovanstående skiss visar de hus som finns idag, med bostadshuset i mitten.

Ovanför vägen ligger tre uthus varav det närmast vägen är för att kunna bo i. Längst ned ligger ladugården. Ovanför ladugården ligger en torklada med ett öppet vagnslider under.

Björklund nämns i ett syneprotokoll för Österhaninge Prästgård, Solberga, år 1719. Där står "en äng Kålängen kallad mäst kärr mark och skog av graan och Biörk....Wäster ifrån Biörk-lund af Sal. Probstens upptagit för 8 år sedan och har 1/2 span åker och 2 lass äng samt tarfwige Huus och i Bruk

Vidare enligt arealavmättnings-karta från 1732, också över kyrkoherdebostället Solberga, stöter man på torpet Björklund, men här med tillägget "Snugg-stuga" i kartbeskrivningen. På den äldsta tillgängliga kartan över Solberga från 1699 finns inte Björklund med.

Tolkningen av namnet "Snuggstuga" anses ha med fattigstuga att göra eller stuga där det bott tiggare.

Björklund 1985

Den uppgiften härleder man till Svenska Akademiens ordbok där man finner att ordet "snugga" kan betyda bl a vara sniken, gå och söka efter matbitar, åtrå, tiggare mat, leva på andras bekostnad mm.

Björklund var dessutom beläget

på kyrkans jord och kyrkans uppgift förr var bl a att svara för fattiga och sjuka. Så vid Björklund fanns kanske en av Österhaninges första "sociala inrättningar".

Dess vidare historia är också torparens. I husförhörlängderna för Österhaninge socken åren 1746-1895 lämnas uppgifterna att Björklund under hela den tiden bebotts av torpare.

Den siste bofaste personen i Björklund var Einar Carlzén som arrenderade torpet sedan 1929. Han löste in fastigheten 1981 och hade den i sin ägo till sin bortgång 1985.

Den 15 juni 1985 var det sterbhusauktion efter Einar Carlzén, som bebott Björklund sedan 1929. Man såg knappt stugan för alla trä'n, förlåt folk. Kanske berodde den goda tillströmningen av folk, något på det vackra vädret, men säkerligen mest på att Einar Carlzén var en bekant person för många.

Visningen var kl 10, och runt borden, som var belamrade med allehanda prylar, var det i det närmaste kö. När man efter lång tid tagit sig runt borden, förbi de gamla möblerna och rundat de på marken uppställda lådorna så undrade man om det i denna världen finns något som inte representerats bland dessa prylar.

Allt ifrån, under 40-talet inköpta Lahmans-kläder (oanvända i sin förpackning), obrutna kaffepaket, till väl använda jordbruksredskap. Svenskt såväl som utländskt. En stilla undran som slog en - var har allt fått plats?

Auktionsutroparen föreslog att han skulle börja nere vid ladugår'n där de större grejorna stod uppställda. På vägen dit ner passerade vi den f d tork-ladan och vagnslidret som denna dag degraderats till att ge skugga åt pojkarna som sålde läsk. Överallt hörde man gamla Västerhaningebor i ivrigt samspråk om gamla vänner och bekanta.

Auktionen började och Carlzéns gamla grejor såldes en efter en. Det var många som gjorde anspråk på platserna runt utroparen och buden hördes från många håll. Kanske hade man turen att hitta något man länge sökt efter. Eller just den prylen man så gärna ville ha, som inte går att få tag på ute i handeln.

Som alltid på sådana här auktioner, så är det väl med en viss känsla av vemod man ser en persons tillhörigheter värderas i pengar och sedan spridas ut i periferin. Kanske inte så mycket här nere vid de större redskapen som uppe vid stugan där man hittade kläder, tavlor, prydnadssaker, souvenirer, album, möbler mm. Några väldigt fina bokband och en gammal docka (ca 40 cm) iförd Västerhaningedräkt gick också under klubban.

Vad som också drog mycket folk den här da'n var en gammal Mercedes av 1939 års modell. Jag kan inte mycket om bilar, men att de rostar fort det vet jag, och mycket av den varan hittade man inte på den här bilen, trots sin aktningvärda ålder.

Nåväl, auktionen pågick hela dagen, folk kom, gick och kom igen. En del hade varit kloka nog att ta med sig något att äta och satt i gröngräset och njöt av förning och folkliv.

För det är ju något av en folkfest dessa auktioner, trots allt.....

Björklund 2007, nybyggt efter brand

**Denna artikel är hämtad ur
"Fragment ur Haningebygden" Nr 3 1986**